GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 9.

W Niedzielę Dnia 29. Stycznia 1797.

ROZPORZĄDZENIE.

C. K. Pełnomocney Zadworney Kommissyi Gallicyi Zachodniey.

Co się ma uważać względem petycyi prenotacyinych długow w podawaniu onych do ksiąg, i względem zażalenia z usprawiedliwieniem.

Chcac żeby dziedzice dobr niedoznawali dłuższego umartwienia z powodu uciążliwey długow prenotacyi na dobrach nieruchomych, żeby oraz sposób wolnego zarządzania maiątkiem własnym niebył onym zupełnie odięty, zostawuiąc iednak wierzycielom ich, drogę, przez którąby pretensye swe zabespieczone mieć mogli, raczyła J. C. K. Mość, dekretem nadwornym de data 18 Listopada, następuiące postanowić względnie do tego przepisy:

a) Staraiącemu się o takowąż prenotacya długu, wolno iest podać z petycyą czyli prozbą prenotacyyną wraz i zażalenie usprawiedliwiaiące; te ostatnie powinno bydź iednak osobistemu sędziemu dłużnika swego podane, ieśli zaś takowe zażalenie niebyło wraz z petycyą podane, powinien staraiący się o prenotacyą długu, w przeciągu dni 14stu rzeczoną petycyą swą podać, a to sędziemu wyżey wspomnionemu, bez przypozwu iednak przeciwney sobie strony, czyli debitora swego.

b) W Przypadku, gdy takowa petycya prenotacyyna i zażalenie, dwom odmiennym sędziom podane są, powinien staraiący się o prenotacyą długu, przed sędzią tym u którego takowa prenotacyą zzyskał, przynależycie wykazać, iż zażalenie czyli zaskarzenie swe w Czasie przyzwoitym to iest w ciągu dni 14stu sędziemu osobistemu debitora swego podał i że takowe z porządku prawa promowuie. Wolno szczegolnie. C. K. Fiskusowi takowe zażalenie usprawiedliwiaiące nawet i do forum, to iest w tey instancyi podać, która we wszelkich realnych i osobistych czynnościach, active i passive, uprzywileiowanym iest onego sędzią.

c. Jeśliby staraiący się o prenotacyą długu, niemógł podać w czasie przepisanym 14 dniowym potrzebne z usprawiedliwieniem pozyskaney prenotacyi długu zażalenie, gdyby iednak zaświadczeniem wiarogodnym mógł takowa przeszkodę gruntownie dowieść; wolno mu iest przed upłynieniem terminu oznaczonego w którym takowe zażalenie podane bydź powinno, prorogacyą na ten koniec żądać; na którą sędzia z porządku tak dalece dozwolić może, ile rzeczony staraiący się o prenotacyą

długu, iest w stanie dowieść, że się starał przeszkodę swą ułatwić, ale że takowa, mimo przewinienia własnego, zawsze dotąd trwa.

d) Gdyby iednak takowe zażalenie nie było w czasie przyzwoitym podane, powinna bydź prenotacya długu zyskana, na żądanie strony przeciwney czyli dehitora, natychmiast z ksiąg wymazana i takowa anuullacya w Tabelli i księgach gruntowych ziemiańskich zanotowana.

Do których to przepisow we wszelkich podobnego rodzaiu zdarzeniach stosować się i one iak nayściśley dopełniać, ninieyszym każdemu się zaleca.

W Krakowie dnia 9go Grudnia 1796 roku.

Jan Wacław hrabia de Margelik,
J. C. K. Apostolski Mości pełnomocny
Kommissarz.

Franciszek Adam Mitscha.

Z Wiednia dnia 22 *Stycznia.*

Dzisiay została Cesarzowa Jmć o godzinie 8 zrana szczęśliwie corką rozwiązana.

Jenerał Coller i pułkownik Schmitt poiechali dziś do Włoski armii do Rzymu. Jenerał Bertollini ma się tam także udać. Jenerał Fröhlich idzie w 16,000 woyska od armii Reńskiey do Włoch.

Z *Paryża d.* 6. *Stycznia.*

Z Tulonu przybyła niespodzianie Francuzka fregata nayprzod do Orientu, a potym do Brest. Minister marynarki oznaymił o niey co następuie:

"Eskadra Tulońska pod kommendą kontra admirała Villenneuve przybyła d. 23 grudnia do Brest. D. 1 wyszła z Tulonu i płynęła szczęśliwie; w 8 dni po wyyściu swoim przepłynęła około Gibraltaru i umiała baczności będącey tam Angielskiey flotty uyść. D 20 stanęła przed portem w Brest, do którego wniście od 21 liniowych okrętow Angielskich zastała zamknięte. Angielskie okręty ścigały ią przez 3 dni; ale kontra admirał Villenneuve umiał przez zręczne manewry tey przemagaiącey sile uyść i stanął szczęśliwie w Orient, z kąd się do Brest udał. Anglikom nieudało się tedy złapać tey eskadry, tak iak zabronić wyyścia Brestskiey flocie."

Eskadra Tulońska składa się z 5 liniowych okrętow i 1 fregatty. W podroży swoiey zatopiła przy kapie la Roque ieden Portugalski okręt; będących na nim 11 ludzi i 3000 piastrow zabrała. — Wspomniona eskadra miała się podług iednych z Brestską flottą złączyć; ale iuż nierychło nadeszła, tamta iuż była na morzu. Drudzy utrzymuią, iż się umowiono z Hiszpanią, że Hiszpanie będą na śrzodziemnym morzu przeciwko Anglikom czynić, a nasze siły morskie będą na Oceanie &c. dla czego ta eskadra z Tulonu wyszła.

Gdy dotąd nic niewiedziano o wyyściu Tulońskiey eskadry, mowiono z początku, że do Orient a potym do Brest, przybyłe tam 5 liniowych okrętow do Brestskiey flotty należały które szturm przymusił nazad powrocić; ale ten domysł iak się wnet okazało był fałszywy.

Do ministra marynarki przybył następuiący urzędowny list z Kadyx pod d. 16 grudnia: "Gdy Francuzka fregatta la Vestale o 26 armatach należąca do dywi-

zyi kontra admirała Villenneuve, po wyyściu z Tulonu ucierpiała przez szturm, odebrała rozkaz aby się dla zreparowania udała do Kadyx. W drodze została od Angielskiey fregatty Terpsichore o 46 armatach i 8 innych artyllerycznych statkow attakowaną; po dwu godzinney blisko walce gdy prawie wszystkie maszty i kommendanta swego Foucant utraciła, widziała się bydź dla przemagaiącey Anglikow siły, do poddania przymuszoną. Lecz gdy Angielskie okręty oddaliły się znowu na morze, a onę za sobą niedaleko Kadyx zostawiły, żołnierze Francuzcy zawdziali znowu Francuzką banderę i przymusili będących na tey fregacie Anglikow do poddania się. Dziś wieczor stanęła w tuteyszym porcie, i wszelkiego starania dołożemy, aby w 14 dni mogła wyyść zreparowana na morze."

Prywatne wiadomości z Kadyx dodaią ieszcze: Na fregacie Francuzkiey Vestale było 17 ludzi zabitych, a około 60 i drugi kommendant raniony. Tęgi południowy wiatr, zapędził tę fregattę, na ktorey Anglicy tylko 8 ludzi do strzeżenia Francuzow zostawili ku naszem brzegom, a Angielska fregatta Terpsichore, ktorą ten wiatr przymusił do oddalenia się od naszych brzegow, musiała tę pryzę porzucić. — Kilka Angielskich okrętow miało się pod tuteyszemi brzegami rozbić. Od miesiąca (mowią daley te wiadomości z Kadyx) pora roku w południowey Hiszpanii iest nader burzliwa i ustawiczny deszcz pada) rzeki powylewały, drogi wody popsuły, wiele chałup po wsiach pozabierały &c. Handel znayduie się teraz bardzo w smutnym stanie; obce towary są bardzo drogie; kupieckim okrętom brakowało dotąd konwoiu &c. Flota admirała Langara spodziewana w krotce.

Jak się z Orient pod d. 24 grudnia dowiaduiemy, Duński ieden okręt nakłonił Brestką flottę, aby przy wyyściu swoim nieszła przesmykiem l'Iroise, ale przez Roz zwany i ponieważ około Ouessant widział ten okręt znaczną eskadrę Angielską krążącą. Teraz staraią się artylleryą &c. rozbitego okrętu Seduisant dawniey Pelletier zwany wyratować.

O przeznaczeniu Brestkiey flotty niema ieszcze żadney pewności. Teraz mowią iż ona ani do Irlandyi, ani do Portugalii nieposzła, ale ku Jamayce i innym Angielskim osadom w zachodnich Indyach &c. aby przez zdobycze w tamtych stronach upokorzyć Anglią i do pokoiu przymusić. Ci co są tego zdania, utrzymuią, iż lądowe woyska na tey flocie były na dłuższy czas w żywność, iak publicznie oświadczono opatrzone; liczba ich nie iest tak wielka iak dotąd rozumiano; myśl wylądowania do Irlandyi &c. umyślnie rozpuszczono aby Anglikow odurzyć. Admirał Richeri, ktory zna wody zachodnio-Indyyskie, przyłożył się do tey wyprawy i właśnie w tym czasie kiedy się Anglicy naymniey spodziewali i kiedy ich siły niewielkie w zachodnich Indyach są, przedsięwziętą została. Wyszła od nieiakiego czasu Hiszpańska flotta od 12 liniowych okrętow z Kadyx do zachodnich Indyy, na ktorych 12,000 lądowego woyska powiezła, iest przeznaczona razem z Francuzką w tamtych stronach do czynienia. Gdyby ta wyprawa była przeciw Irlandyi, dodaią, przeznaczoną, mielibyśmy iuż o iey

)2(

powodzeniu wiadomość &c. Co tu iest prawdy, czas naylepiey nauczy.

List jenerała Buonaparte do dyrektoryatu. Z Medyolanu d. 8. Nivose (d. 28. Grudnia.)

Armia jenerała Alvinzy stoi nad Brentą i w Tyrolu; armia Rzeczypospolitey stoi wzdłuż Etsch, i trzyma linią od Montebaldo, Corona i Rivoli osadzoną. Przed Werona stoi iedna przednia straż nasza, a druga przed Porto Legnago. — Mantua iest z naywiększą starannością opasana. Podług przeciętego z Wiednia do feldmarszałka Wurmsera listu, musi ta forteca w naywiększym niedostatku zostawać; garnizon nieżyie tylko końskim mięsem.

Powtarzam wam, Obywatele Dyrektorowie, z prawdziwem ukontentowaniem, rzeczpospolita niema żadney armii, ktora by bardziey pragnęła utrzymania świętey konstytucyi 1795, ktora iest iedyną ucieczką wolności i ludu Francuzkiego, iak Włoska. Nienawiedzą tu nowych rewolucyonistow, i iest kazdy gotow do pobicia ich niechay maią iaki chcą zamiar. Żadney więcey rewolucyi, to iest naysłodszą nadzieią zołnierza. Nieżąda pokoiu, ktòrego wewnątrz życzy, ponieważ wie, iż takowe żadanie, iest iedynem sposobem do nieotrzymania go; wie iż ci, ktorzy go nie życzą, głośno oń wołaią, i to umyślnie aby do skutku niedoszedł; lecz żołnierz gotuie się do nowych bitw, aby tym pewniey pokoiu się dobił.

Podpisano *Buonaparte.*

Drugi list tegoż do Dyrektoryatu.

Obywatele Dyrektorowie! Wenetczykowie obsypuiąc starannością armiią jenerała Alvinzy, musiałem użyć nowych przezorności i opanować zamek Bergamo, ktory nad miastem Weneckim tego nazwiska guruie, aby przeszkodzić stronnikom nieprzyiaciela, żeby nam nieutrudnili kommunikacyi między Adda i Etsch. Ta prowincya Bergamasco zwana, należy do Wenecyi i iest źle względem nas intencyonowana. W mieście Bergamo było towarzystwo, ktore miało zlecenie rozpuszczania nayśmieśnieyszych baśni o naszey armii; na gruncie tey prowincyi naywięcey naszych żołnierzy zamordowano, i z tamtąd naywięcey dopomagano do ucieczki brańcom Austryackim. Lubo obięcie cytadeli Bargamo nieiest woiennym działaniem; potrzeba iednak niemniey było talentu i stałości do pozyskania iey. Jenerał Baraguey d'Hillers, ktoremu to zleciłem, umiał się bardzo dobrze w tey okazyi obrocić. Dałem mu kommendę nad brygadą, i spodziewam się, iż za naypierwszą rozprawą, zasłuży sobie na placu bitwy na rangę jenerała dywizyynego.

Podpisano *Buonaparte.*

Jenerał Baraguey d'Hillers, kommendant w Lombardyi i nad woyskiem, ktore w prowincyi Bergamasco stoi, wydał pod d. 21 grudnia z głowney kwatery Bergamo, następuiącą odezwę do mieszkańcow tego miasta i na około mieszkaiących: " Okoliczności zniewoliły mnie do obięcia miasta Bergamo i iego cytadelli, dla uprzedzenia szkodliwych zamachow nieprzyiacioł rzeczypospolitey i odwrocenia od was teatru woyny. Woyska republikańskie są przyiacielem porządku i ustaw, ktore zabezpieczaią osoby i własność. Nielękaycie się więc ich bagnetów; bo oni ich nieużywaią tylko na ukaranie zbrodni, lub na zwyciężenie nieprzyiacioł swey wolności. Nasi żołnierze, będą wasze prawa, wasze zwy-

czaie, waszą religią i wasz rząd szanować. Przyślismy do was iak przyiaciele, i spodziewam się, iż się w waszym dobru tak daleko niezapomnicie, abyście mnie przymusić mieli do użycia powierzoney mi władzy przeciw obywatelom, ktorych moia rzeczpospolita i moie sumienie przepisuią mi iak braci uważać. „

Wieść, iakoby jenerał Pichegru dla zabezpieczenia sobie nadal sposobu do życia, starał się o deliżans z Bezanson do Vesoul, iest zupełnie fałszywa. " Gdy dyrektoryat, mowi redaktor, porzucił zamysł wysłania jenerała Pichegru do Szwecyi, wydał rezolucyą, iż będzie brał, iako w aktualney służbie będący jenerał dywizyyny pensyą. Ta samo i dla Jourdana zrobiono, kiedy dymifsyą wziął. „

Hollenderski poseł obywatel Meyer, napisał do ministra Delacroix list, w którym wyraża podziękowanie imieniem swoich współ.obywateli Francuzkiemu rządowi, za interefsowanie się w zerwanych dopiero z Anglią negocyacyach o los Hollandyi. " Szczególniey zaspokaia moich współobywateli, mowi w tym liście, urzędowne zapewnienie, iż ieżeliby się na nowo negocyacye z nieprzyiacielem rozpoczęły że, to samo systema będzie dyrektoryatem kierować; ten nieprzyiaciel bowiem, nie stara się, tylko aby między innym oddać nas pod iarzmo człowieka, który zawsze o naszym koszcie Anglii służył. Nie, nigdy niebędzie w Hollandyi sztadhuderat nazad zaprowadzony &c.

Przedwczorem żądał ktoś między aktem opery mowić, i pozwolono mu. Zapowiedział tedy iż w lada noc taka rewolucya i spisek w Paryżu wybuchnie iakiey ieszcze niewidziano. Człowiek ten, którego za waryata okrzykniono, został pod wartę, a potym do policyi, bo mowił że ma ieszcze ważne rzeczy do odkrycia wzięty.

Do armii Włoskiey idzie od armii Renu &c. ogułem 36,000 woyska w posiłku. Rząd nasz chce teraz naywięcey we Włoszech używać lądowych woysk, aby wielkością ich nakłonił Cessarza do pokoiu.

D. 29 grudnia zdięto włożony w Francuzkich portach na neutralne okręty areszt. — Lauce wystawił wczoray radzie starszych konieczność prowadzenia woyny, i ta potwierdziła rezolucyą rady 500, którą wyznaczyła 120 mill. ministrowi woiennemu na przyszłe 4 miesiące. — Zaprowadzenie hipoteczney księgi ustaw dla całego narodu iest zadecydowane; rozwiązanie zapytania, czy będą zaprowadzone hipoteczne billety, zostało ieszcze odłożone.

Z Londynu d. 3. Stycznia.

Przeznaczenie Francuzkiey flotty iuż tu iest publicznie oznaymione. Urzędowny rapport admirała Kingmill i wice króla Irlandzkiego zgadzaią się z sobą, iż miała zamiar wylądowania do Irlandyi, ale iey się nieudało. Ta flotta składa się z 17 liniowych okrętow, 15 fregatt, z transportowemi i innemi okrętami składa 50 żaglow. Angielska fregatta Jason zabrała iey 2 transportowe okręty z woyskiem, i brańcy zapewniaią, iż ma 20,000 woyska z sobą i wiele tysięcy broni. Pokazała się pod przylądkiem Batry w Irlandyi; porucznika i 6 żołnierzy wyprawiono na ląd, tych zabrano zaraz i zaprowadzono przed tayną radę w Dublinie do wysłuchania. Podług ich wyznania ta flotta ucierpiała bardzo wiele od szturmu na morzu. Szalupę, którą admirał Kinsmill do Anglii wysłał, została nazad do Cork w pędzona, dla tego tak

pożno odebraliśmy wiadomość. Irlandzki sekretarz stanu P. Pelham, uwiadomił d. 29 grudnia o wszystkim formalnie lorda maiora Dublińskiego. Cały kray iest prawda w poruszeniu, ale nietak iak nieprzyiaciele mniemaią, do przyięcia ich po przyiacielsku, tylko do bronienienia się przeciwko nim. Wszystko bydło odpędzono od brzegow wgłąbsz kraiu, i w iedney godzinie stanęły w Dublinie wszystkie korpusa ochotnikow pod bronią. W okolicy gdzie się naybardziey obawiaią, znayduie się iuż 1500 ludzi zbroynych, a cała Irlandya, okazuie tyle gotowości ile męztwa do odwrocenia nieprzyiacielskich zamysłow. Rząd nasz wysłał iuż potrzebne rozkazy do lorda porucznika w Dublinie. Wielu iest tego zdania, iż Francuzką flottę tylko burze pod Irlandzkie brzegi zapędziły, ale właściwe iey przeznaczenie iest do zachodnich Indyy dla odzyskania tam nazad zdobytych przez Anglią wysp.

Liczba będących w aktualney służbie okrętow, tak iak na początku przeszłego roku Królowi admiralicya podała, wynosi 503 okręty, to iest: 124 liniowych od 64 do do 112 armat, a 17 o 50 armatach, 87 wielkich tartanow od 44 do 32 armat, 84 małych fregatt, 196 szalup, brygow, kutrow &c.

Admirał Mann przybył z swoią eskadrą, ktora wiele przez burze ucierpiała szczęśliwie do Plimut. Admirał Elphinstone, zawinął także w woiennym okręcie Monarcha z wschodnich Indyy do Crookhaven w Irlandyi — Woienny okręt od flotty admirała Jarvis Courageux o 74 armatach, popadł nieszczęściu rozbicia się o skały pod Gibraltarem, i wielka liczba officyerow i maytkow zatopiła się z nim. Wielu z nich dostało się w ręce Hiszpanom, ktorzy oprocz tego wiele transportowych okrętow zabrali.

Od d. 22 grudnia niesłyszeliśmy nic daley o Francuzkiey flocie; musiała albo przez szturm na morze zostać w pędzoną, albo też nie wskurawszy nic odeszła nazad, albo co podobnieysza do niewiadomego przeznaczenia obrociła swoy bieg.

Admirał Jarvis przybył z swoią flottą do Lizbony, i wysadził tam woyska z Korsyki, wyiąwszy 2 regimenta które w Gibraltarze zostawił. — Słychać iż Francya przez nowy traktat z Hiszpanią, ustąpiła Hiszpanii całey wyspy S. Dominika, a za to wezmie Florydę i Ludwianę. — P. Pitt chorował kilka dni na przeziębienie. — Dziesiąty regiment letkiey dragonii popłynie teraz do Portugalii.

Parlamentowi przełożono iuż zamienione między lordem Malmesbury i Francuzkim dyrektoryatem Noty. Oprocz wiadomych iuż, znayduie się między niemi list lorda Malmesbury do lorda Grenville pod d. 20 grudnia, w którym mu donosi o rozmowie swoiey z P. Delacroix. Lord Malmesbury upraszał zaraz z początku Francuzkiego ministra aby wszystkie wybiegi na bok odłożyć i z otwartością i szczerością do negocyacyi przystąpić, na której los i szczęśliwość millionow ludzi polega. Przełożył plan swego dworu i przyrzekł wszystkie okoliczności podług ducha iego obiaśnić, lub przeciwny plan dyrektoryatu przyiąć. Gdy P. Delacroix przeczytał wszystkie Noty, oświadczył iż zawieraią w sobie nieprzebyte trudności. Akt konstytucyi Francuzkiey, niepozwala aby rzeczpospolita mogła na żądanie W. Brytanii zezwolić. Austryackie Niderlandy są zawsze bez mocy ustąpienia do rzeczy pospolitey przy-

łączone. — Lord Malmesbury odpowiedział nato: przez nowe ustawy Francuzkiey konstytucyi, niemoże bydź dawniey przed nią będące publiczne Europy prawo i ważność traktatow między Królem i Cesarzem zniesioną, podług których obowiązali się w teraźnieyszey woynie nie składania poty broni, poki im wszystkie zabrane kraie nazad nie będą powrocone. Zdobycze poczynione w woynie, nienadaią poty prawa własności, poki niebędą traktatami przyznane i zagwarantowane. Ztąd nastepowałoby iż zdobyte w zachodnich Indyach Francuzkie wyspy, musiały by nazad bydź bez żadney nadgrody, iako całość rzeczypospolitey oddane. A iakżeby było, gdyby Francya musiała iednę część owych kraiow dla uratowania reszty odstąpić? To byłoby, rzekł Delacroix, dziełem konieczności, które się do teraźnieyszego położenia rzeczy, niemoże przystosować. Okazał, iż gdy Rossya, Austrya i Prussy swoie siły przez podział Polski zmocniły, a Anglia swoie siły na morzu podwoiła, Francya musi dla rowno wagi Austryackie Niderlandy i Ren za granicę otrzymać. O Anglikach rzekł: "Wasze panowanie w Indyach, podało wam wszystkie sposoby do opłacania wszystkich mocarstw przeciwko nam, i takeście handel pod siebie podgarnęli, iż całego świata skarby do waszego kufra wpływaią." — Belgium było od 200 lat przyczyną i siedliskim woyny, gdy teraz będzie w posiedzeniu Francyi, zapewni się przynaymniey drugie 200 lat spokoyność Europy. — Lord Malmesbury przypomniał mu dawnieyszy wyraz o mocy nowey rzeczypospolitey: "My nieiesteśmy w stanie zeszłey monarchii Francuzkiey, ale w całey sile zakwitaiacey rzeczypospolitey." Lord wniosł ztąd iż na każde iey pomnożenie sił, wszystkie inne mocarstwa, muszą z zazdrością patrzeć. — Odpowiedź iego: "W rewolucyynych czasach, było wszystko, co mowisz Milordzie prawdą, nic niewyrownywało naszey sile; ale ten czas iuż upłynął. My niemożemy iuż całego narodu do ratunku oyczyzny, gdyby się zagrożoną widziała, postawić; my niemożemy przymusić naszych współobywateli, aby wszystkie pieniądze do skarbu odnieśli, i sami się na naywiększy niedostatek wystawili." — Mniema, iż gdy Francya pokoy zrobi, będzie iedną z nayspokoynieyszych rzeczpospolitych na świecie. — Lord Malmesbury przytoczył tylko nato, iż chociazby rzeczpospolita prędko z siły młodości do wieku doyrzałości doszła, inne mocarstwa niebędą iednak mogły obojętnie na powiększenie iey spoglądać. — Equivalencya dla Cesarza za ustąpienie Niderlandow, składała się podług iego planu, w sekularyzowaniu 3 elektorstw duchownych i kilku biskupstw we Włoszech i Niemczech. Sztadhuder i Xżęta Brunswicki i Wirtemberski za stąpili by mieysce w godności tych elektorow. Ale gdy się to konstytucyi Niemieckiey sprzeciwia, oświadczył zaraz lord Malmesbury, iż Król iego i Cesarz nigdy nato niezezwolą, aby się Niderlandy w ręku Francuzow zostały. — P. Delacroix obstawał przy swoim, i zapewnił zaraz, iż inaczey nie zgodzą się obydwie strony. Odrzucił myśl, iż Hiszpania nie iest wolna podług Utrechtskiego traktatu ustępować wyspy S Dominika i dodał że od roku 1713 bardzo się

okoliczności odmienity. — Lord Malmesbury namienił mu, iż ieżeli Francya całą wyspę S. Dominika myśli otrzymać, aby Anglii przynaymniey Martyniki, albo S. Łucyi i Tabago ustąpiła. Minister Francuzki udawał, iż to z uwagą słucha. Pytał się iak daleko Angielskie pretensye do Hollenderskich posiadłości zachodzą, lord Malmesbury odpowiedział bez ogrodki, iż przylądek dobrey nadziei i Trincomale nigdy Hollandyi niebędą powrocone. P. Delacroix wyliczał szkody, iakieby ztąd dla Europy wynikły, gdyby Anglii przylądek, ten ważny klucz do wschodnich Indyy pozwolono zatrzymać, i zdawał się chcieć dać poznać, iż dosyć będzie dla Hollandyi, kiedy ustąpi niektorych mieysc nad Mozą i cukrowey wyspy; ale nato żeby tam stary rząd nazad powrocić i traktat ostatni złamać, nigdy Francya niepozwoli. Na ostatek lord Malmesbury oświadczył, iż ieżeli Niderlandy niebędą Cesarzowi na zad powrocone, to negocyacye te niewezmą żadnego skutku.

W piątek roztrząsano w parlamencie, rozeszłe się w Paryżu negocyacye i lord Grenwille proponował adress do Króla przyrzekaiąc mu pomoc parlamentu do popierania woyny. Spory trwały długo, ale nakoniec uchwalono większością głosow adress. — Parlament odłożył swoie sessye do 14 lutego.

Z Frankfurtu d. 10. Stycznia.

Po wielu negocyacyach zostało miasto Frankfurt od dyrektoryatu za neutralne deklarowane. Handel bardzo wiele na tym zyska, i teraz iuż mamy wolne ręce wysyłania do Francyi towarow &c. Z Cesarskiey strony niechcą ieszcze tey neutralności uznać; ale iuż rozpoczęto w tey mierze z Arcy Xiążęciem Karolem negocyacye. — Cesarskie woyska na niższym Renie gotuią się znowu do postąpienia nad Sieg. — Cierpiący na swoie rany Angielski poseł pułkownik Crawfurd przybył tu.

Od Menu 10. Stycznia.

Poseł elektora Brandeburskiego, wskrzesił znowu pretensye dworu Pruskiego za wyłożone koszta na oblężenie dawniey Moguncyi do Rzeszy. — Jenerał Neuendorff, wyiechał od armii za urlopem do swego hrabstwa w Wogtlandyi. Miasto Spir iest znowu od 800 Francuzow osadzone.

Z Sztokolmu d. 6. Stycznia.

Kościuszko ma iak słychać na Szwecyą do Ameryki iechać. — Przedwczorem przybył tu kuryer z depeszami do Krola z Petersburga.

Z Wenecyi d. 30. Grudnia.

Jak tylko ostra pora roku cożkolwiek zelżyła, zaczenaią się znowu armie poruszać, i wkrotce może coś ważnego zaydzie. W Padwie stoi 13,000, a w Bassano i iego okolicach około 20,000 Austryakow. Mantua broni się ieszcze; d. 25 jenerał Wurmser uczynił znowu wycieczkę i znacznie Francuzow poraził. Arcy Xżę Jozef, ktory ma nad Włoską armią kommendę odebrać, iest tam wkrotce spodziewany. — Dey Algierski deklarował i naszey rzeczypospolicey woynę; nasza żegluga wiele na tym cierpi. Wysłano tam konsula, aby to można po przyiacielsku zagodzić.

DODATEK

DO Nru. 9.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W NIEDZIELĘ DNIA 29. STYCZNIA 1797.

Z *Paryża d.* 8. *Stycznia.*

"Jedna dywizya flotty pod kommendą admirała Morard de Gales, zostawszy skołataną pod brzegami Irlandyi, zawinęła nazad do Brest. Nim nastąpi urzędowny rapport względem działania drugich dwoch diwizyy, możemy śmiało donieść, że 18,000 woyska wylądowało, iże zostali iak bracia i przyiaciele od Irlandczykow przyięci, którzy oświadczyli w wyrazach niewątpliwych, iak daleko iarzmo Angielskie iest dla nich nieznosne." Do tey nowiny Redaktora, który uprzedza z resztą, iż nie iest urzędowną, wiele innych dziennikow, udaiąc iż maią pewnieysze wiadomości, dodaią następuiące szczegóły: "Burza i przeciwny wiatr, rozrzuciły w kilka dni podroży te trzy dywizye iedna od drugiey daleko. Mowią iż od wyyścia na morze, niemaią żadney wiadomości o iedney fregacie, na którey popłynęli Morard de Galles i Hoche. (Ta pogłoska zdaie się bydź niepodobna do prawdy, ponieważ ustawy zakazuią admirałom znaydowania się na fregatach, a do tego wiadomo iest, iż Morard zapiął swoią banderę na okręcie Indomptable o 80 armatach.) Z tym wszystkim, dodaią daley, kontra admirałowie i kapitani, otworzywszy pakiety zapieczętowane, które im były dane w przypadku gdyby zostali oddzieleni, popłynęli do brzegow Irlandyi, od których pierwsza i 3cia dywizya zostały przez burze oddalone. Sam Bouvet potrafił tylko z swoią dywizyą dobić do brzegow niedaleko Cork z 5 do 6000 ludzi i kilką armat. Zgromadzenie ludu dosyć się znaczne pokazało na brzegach; niewiedziano iego skłonności. Woyska lądowe pod kommendą jenerała Gruchy chciały wysiąść na ląd, i sam jenerał był nadewszystko tego zdania. Ostatni niechciał się tylko swoich rozkazow i męztwa trzymać; ale kiedy Bouvet był przeciwny, zaczęto się nara-

dzać; tym czasem wiatr powstał i odpędził dywizyą Bouvet daleko od brzegow Irlandzkich. Widząc się tedy sama na morzu i niewiedząc, gdzie się inne dwie podziały, została przymuszoną powrocić nazad do Brest. " Do tych wszystkich nowin, przydaią iż dyrektoryat złożył kontra admirała Bouvet, i kazał go sądowi marsowemu sądzić.

Z Brest piszą, iż tam z wielkim pośpiechem uzbraiaią resztę pozostałych okrętow i fregat, i gotuią nową wyprawę, w ktorey jenerał Hedouvile będzie miał nad 20,000 woyska lądowego kommendę.

Z Włoch d. 2. Stycznia.

Krol Sardyński zatrudnia się zawsze zmnieyszeniem wydatkow państwa, przez ścisłą ekonomikę w kraiu. Między innemi śrzodkami do tego, kazał rozpuścić po wszystkich regimentach, wszystkich nad komplet officyerow, gdzie ich się wiele znaydowało — Rząd Francuzki żąda od dworu Turyńskiego posiłkow w pieniądzach i woysku. Papież darował sekretarzowi stanu, ktory dochody z dobr swoich w Medyolanie utracił 2000 szkudow należące się Oycu Swiętemu z testamentu Lepryskiego. P. Torlonia nadwornym bankierem i kommissarzem do wszystkich interessow handlowych uczynił.

W nowey Cyspadyńskiey rzeczypospolitey w tak krytycznym stanie znayduie się skarb, że musiano pożyczkę na 5 procentow otworzyć. — Jenerał Buonaparte wydał przed kilką dniami odezwę do Tyrolczykow, grożąc wszystkim tym śmiercią, ktorychby z bronią w ręku złapano. — Jenerał Alvinzy ogłosił na to swoie obwieszczenie, iż on ze swoiey strony każe wszystkich Francuzkich officyerow powieszać. Krok ten skłonił jenerała Buonaparte do wydania powtorney odezwy, w ktorey oświadcza się użyć prawa odwetu, i naypierwey każe zacząć od synowca jenerała Alwinzy, ktory się w reku Francuzow znayduie. Jenerał Alwinzy odpowiedział dopiero, że woyna dosyć iuż i tak sama z siebie iest okrutną, a zatym lepiey podobno trzymać się w tey mierze dawnych praw woyny. Jakoż w samey rzeczy na tym się skończy; bo inaczey jenerał Buonaparte zaprzestałby Austryackich officyerow, ktòrzy się w Medyolanie iako iency znayduią, na słowo honoru wypuszczać. Jenerał Francuzki Ruzka przybył do Modeny dla obięcia kommendy nad nowo wystawionemi pułkami, Modeny, Regio, Medyolanu, Bononii i Ferrary.

Z Londynu d. 6. Stycznia.

O Brestskiey flocie, ktora się w przylądku Bantry pod Irlandyą pokazała, niemamy żadnych dalszych wiadomości. Jeden z iey okrętow o 74 armatach, został na skały w pędzony i rozbił się; kapitan Styrly, ktory zabrał zbroyny okręt Suffren, donosi iż widział wiele rozbitkow na morzu. Podług wczorayszego rapportu admirał Kingsmill, przyprowadził znowu iednę Francuzką fregattę do Cork. Admirał Bridpord wyszedł iuż z wyrownywaiącą siłą Francuzkiey flocie z Portsmut, dla wyszukania nieprzyiaciela, ieżeli iuż do Portugalii lub zachodnich Indyy nieposzedł.

Młody Francuzki officyer, ktorego w Irlandyi w niewolą zabrano, został przed taiemną radę w Londynie dla wybadania przyprowadzony; ale iest tak zaciekły, iż niechce nic więcey powiedzieć iak, że ta flotta iest przeciw Irlandyi przeznaczona. — Wczoray dostrzegł bank Angielski, iż

ieden Amerykański okręt w prowadził, bardzo wiele fałszywych bank notow a naywięcey na 40 f. szterl: i że blachy do tego miały bydź w Szwaycaryi sztychowane.

Zmarły lord Cavendisch, odkazał 1000 f. szter: w swoim testamencie Panu Burcke. — Dnia 30 października wydał rządca Quebeck rozkaz do wszystkich Francuzow, ktorzy tam od 1794 roku w maiu osiedli, aby się we 20 dni ztamtąd oddalili, ponieważ się okazało, iż między niemi znayduie się wiele emissaryuszow, ktorzy przez sekretne intrygi burzyli rząd, religią i porządek towarzyski i mieszkańcow chcieli odwieść od wierności Krolowi.

Port przylądku dobrey nadziei, iest dla wszystkich przyiaznych z Anglią narodow, pod pewnemi warunkami przez list gabinetowy, otwarty. — P. Hartsink, bywszy kompanista handlu P. Hope w Amsterdamie, iest ieszcze zawsze pełnomocnym agentem Sztadhudera. Oprocz tego iest dyrektorem nowego banku w Londynie.

Admirał Elphinstone, przybył z Irlandyi do Londynu. Nim Indye opuścił, osadził ludźmi zabrane ostatnią razą Hollenderskie okręty i kapitana Losack wysłał z małą eskadrą ku Francuzkiey wyspie Maurycya, gdzie Francuzi ieszcze znaczne siły morskie maią. Admirał Pringle został się w przylądku dobrey nadziei z znaczną liczbą woiennych okrętow. Domyślaią się iż gdy teraz za wolny port iest ogłoszony, Amerykanie otworzą tam ważny handel z naszą Wschodnio-indyyską kompanią.

Biskup Rzymsko-katolickiey religii, doktor Moylan, upomniał przez cyrkularz w dzień Bożego narodzenia wszystkich swoich wiernych w całey dyecezyi Corku, aby w przypadku wylądowania Francuzow, byli wierni ku swemu Krolowi i mieli miłość oyczyzny w pamięci i odpierali powszechnego nieprzyiaciela. — Admirał Colpoys przybył z swoią flottą od okolic Brest do Portsmut.

Z Londynu d. 10. Stycznia.

Z Irlandyi donoszą, iż cały kray i woyska naywiększym zapałem są przeciwko nieprzyiacielowi zaięte. W Loids kawiarni przybito w ostatnią sobotę następuiacą wiadomość:

Wypis z listu, z Newry d. 3. Stycznia 1797.

" Wszystko tu iest w naywiększym zamieszaniu; Francuzi stoią pod Londendery i w każdym momencie oczekuiemy o ich wylądowaniu wiadomości. Wszystkie interessa są zawieszone, poki się rzeczy niepoprawią i nieuspokoią. Ciężko iest zgadnąć, iaki koniec nastąpi w teraźnieyszey niebezpieczney kryzie. W kilka dni spodziewam się iż będę przymuszony dźwigać broń. ,,

Daley niemasz żadney wiadomości z Irlandyi i dzisieysza poczta nic o tym ważnym przedsięwzięciu nieprzyiaciela niedonosi. Angielski admirał Bridport iest iuż zapewne z swoią flottą przed portem Cork. — Oddział nieprzyiacielskiey flotty, ktory się przed rzeką Shannon pokazał, z 9 liniowych okrętow się składał i zapewne miał zamiar wyladowania na połnocne brzegi, gdy tym czasem eskadra w Bantry niechciała tylko dywersyą zrobić.

Zdaie się coś podobnego, iż boday między Francyą i Amerykańską rzecząpospolitą nieprzyydzie do woyny. Minister Francuzki Adet wydał mocną Notę imieniem Francuzkiego dyrektoryatu przeciwko rzą-

dowi Amerykańskiemu, i tę nieczekaiąc, aż będzie od Amerykańskiego rządu publikowaną, sam zaraz ludowi rozdał, i zakończył swoie poselstwo. Wszystkim będącym tam Francuzom nakazał się w swoich interessach do Francuskiego konsula w Filadelfii udawać.

Kiedy złapany w Irlandyi Francuzki porucznik, podczas wachparady w S. James, był zapytany iak mu się nasza woyskowa muzyka podoba. Odpowiedział, iż iest dosyć dobra dla uspienia żołnierzy; ale ieżeli chcecie męztwo i sławę zapalić w nich, potrzeba abyście pieśń Marsylczykow słyszeli.

P. Adams ma teraz naywiększą nadzieię zostania prezydentem stanow Amerykańskich. Jest to przyiaciel W. Brytanii. — Cztery liniowe okręty popłynęły ieszcze z Portsmut do flotty admirała Brid port; między niemi iest ieden o 112 armat *the ville Paris.* — Duński okręt Grashede przeznaczony z Kadyx do Amsterdamu z cukrem, indygiem &c i na 30,000 f. szt. wartości szacowany, przyprowadziła iedna z naszych fregat do Plimut.

Francuzki poseł Adet, nim zakończył swoie urzędowanie nakazał ieszcze wszystkim Francuzom w Ameryce noszenie narodowey kokardy.

Papiery stoią dziś 53 $\frac{3}{8}$.

P. S. Dzisieysza dworska gazeta zamyka w sobie: " Nadeszłe dziś depesze pod d. 6. t. m. od wice króla Irlandzkiego, iż krolewski okręt Polyphemus zabrał d. 5 Fraucuzką fregatę la Tortue o 44 armatach i 625 ludziach. Francuzki transportowy okręt z woyskiem, który był nakołatany, domyślaią się, że się musiał utopić. Podług powieści zabranych ludzi na fregacie Tortue, miała się także i fregatta Scevola z wszystkiemi ludzmi zatopić. — " Taż sama gazeta wspomina, iż nasze okręty zabiały Francuzkiego kapra l'Hironville o 12 armatach i 70 ludziach, ktory z Bordeaux wyszedł i inny Francuzki bryg.

DONIESIENIE.

Od C. Kr: pełnomocney Zadworney Kommissyi czyni się ninieyszym wiadomo; Iż dnia 31. Stycznia roku bieżącego o godzinie 10 przed południem w wielkiey Kazimierowskiey szkole czyli synagodze, Krupka miesa koszernego i drobiu dla zgromadzenia żydowskiego miasta Kazimierza od końca sabathu na nzień 11 lutego r. b. przypadaiącego aż do dnia 30 kwietnia roku także bieżącego, podług dotąd używanych taryffowych cen lieytowana i więcey daiącemu w arendę puszczona będzie z tym warunkiem, aby licytuiący podatek takowy do kassy exaktoralney Krakowskiey w złocie, lub srebrney monecie patentem oznaczonych alboliteż w bankocetlach natychmiast złożył i z wypłaconych pieniędzy przed C. Kr: Zachodnio-Gallicyyskim administratorem krupki mięsa koszernego, JPanem Hainzmannem, przynależyty kwit okazał, ponieważ tenże administrator zlecenie ma w ten czas dopiero wydać kontrakt arendowny więcey daiącemu, gdy rzeczony więcey daiący przynależyty kwit z zupełnie do kassy wypłaconego podatku okaże. Pierwsze wywołanie czyli prætium usci iako też i kondycye kontraktowe będą przed licytacyą podaiącym wyraźnie przeczytane i każdy ktokolwick takową krupkę licytować zechce, powinien wprzod zakład czyli vadium 30 czerw: złotych na stole licytacyynym złożyć, bez ktorego to złożenia vadium nikt niema prawa też krupke licytować, ani kommissarz do tey licytacyi wyznaczony nie będzie zważał na żadne podobne podania. W Krakowie dnia 20 styczaia 1797 roku.